



**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-368/12-E

**Název právnické osoby
vykonávající činnost školy:** **Základní škola, Chrudim, U Stadionu 756**

Sídlo: U Stadionu 756, 537 03 Chrudim 3

IČ: 70 888 116

Identifikátor: 600 090 493

Právní forma: Příspěvková organizace

Zastoupená: Mgr. Jindřichem Vyhnánkem, ředitelem školy

Zřizovatel: Město Chrudim

Místo inspekční činnosti: U Stadionu 756, 537 03 Chrudim 3

Termín inspekční činnosti: 6. – 9. únor 2012

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti provedené na základě § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zejména

- zjišťování a hodnocení personálních podmínek vzdělávání
- zjišťování a hodnocení materiálních podmínek vzdělávání a podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
- zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných žáků
- zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k cílům stanoveným školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání
- zjišťování a hodnocení souladu školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání s právními předpisy, včetně souladu školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Aktuální stav školy

Základní škola, Chrudim, U Stadionu 756 (škola) ve školním roce 2011/2012 poskytuje vzdělávání celkem 550 žákům v 22 třídách. Kapacita školy je využita přibližně z 80 %. V minulých letech měl počet žáků mírně klesající tendenci, letos se poprvé meziročně zvýšil, a to o 18 žáků. Dojíždějících je aktuálně 82 (tj. 15 %) z 33 blízkých i vzdálenějších obcí. Do pěti oddělení školní družiny bylo k 31. říjnu 2011 přihlášeno 140 žáků, což odpovídá 93 % její kapacity. Stravování zajišťuje vlastní školní jídelna.

Ve škole bylo v době inspekční činnosti integrováno 95 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), pro pět z nich byly zpracovány individuální vzdělávací plány. Sedm žáků je cizími státními příslušníky.

Výuka je ve všech ročnících vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Sportem a hrou ke vzdělání“ (ŠVP). Chlapci i dívky s pohybovým nadáním mají na 2. stupni možnost zařazení do tříd a skupin s rozšířenou výukou tělesné výchovy (aktuálně 134 žáci). Třídy se zaměřením na atletiku jsou koedukované, fotbalové skupiny složené pouze z chlapců jsou součástí běžných tříd. Zájmové vzdělávání je realizováno podle Školního vzdělávacího programu školní družiny.

Pedagogický sbor tvoří celkem 32 vyučující, z toho je 10 mužů. Jedna učitelka nemá vysokoškolské vzdělání, míra kvalifikovanosti je cca 97 %. Součástí vedení školy jsou vedle ředitele i jeho dva zástupci.

V uplynulém období došlo k částečné modernizaci materiálního vybavení školy, byly zakoupeny interaktivní tabule, nové počítače do jedné z učeben informatiky, průběžně je obměňován žákovský nábytek, jsou obnovovány šatní skříňky.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola je rodiči i žáky vyhledávaná, oslovuje je především svojí profilací i dobrou dostupností prostřednictvím městské hromadné dopravy. Vzdělávací nabídku prezentuje zejména na aktualizovaných, přehledně uspořádaných internetových stránkách www.zsustadionu.chrudim.cz. Zde také mají zákonní zástupci možnost seznámit se s informacemi k přijímání dětí k základnímu vzdělávání i s postupem při zařazování žáků do tříd a skupin s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Při zápisu do 1. ročníku převyšuje každoročně počet zájemců možnosti školy. Aktuálně pro školní rok 2012/2013 nebylo přijato devět dětí, a to na základě zveřejněných kritérií, především z důvodu trvalého bydliště mimo spádovou oblast školy.

Specifikem vzdělávání žáků sportovních tříd je zařazení většiny atletických tréninků ihned po skončení vyučování. Vzhledem k tomu jsou zkracovány některé předcházející hodiny v průběhu dopoledne (např. v VI. C v pondělí 4. vyučovací hodina) a žáci se v takto získaném čase a v době desetiminutové přestávky stravují ve školní jídelně. Učební plán tak není beze zbytku naplňován (porušení § 164 odst. 1 písm. b) školského zákona), což je zvláště závažné u předmětů s jednogodinovou týdenní dotací. Nedostatkem bylo též, že skupina žáků třídy IX. A měla stanovenou ve čtvrtek v dopolední výuce sedm hodin (porušení § 1 odst. 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky), ačkoliv v jednom sledu jich mohou žáci 2. stupně mít nejvíce šest.

Disponibilní hodiny z více než 50 % v učebním plánu akcentují jazykové předměty a matematiku. Dále je více než jedna pětina této časové dotace věnována volitelným předmětům, jejichž nabídka je rozmanitá, umožňuje rozvoj žákovských osobností. V rámci podpory tělovýchovných aktivit byla část disponibilní dotace využita k hodinovému posílení vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, učební plán ve všech ročnících 2. stupně určuje žákům tři hodiny tělesné výchovy týdně.

Výuka byla vedena převážně frontálním způsobem, metodami a formami práce založenými na prioritní roli pedagogů. Aktivizující prvky obohacovaly vzdělávání jen občas, přínosem bylo propojení učiva s reálným životem a zařazování problémových úloh. Při samostatné práci učitelé zpravidla poskytovali žákům v případě potřeby pomoc, obvykle nechyběla zpětná vazba. Pro závěrečné shrnutí a zhodnocení často nezbýval prostor, někdy bylo méně času věnováno i upevnění učiva. Podpora vzdělávacího procesu didaktickými pomůckami a prostředky ICT byla uplatňována spíše v přírodovědných předmětech. Pro výuku českého jazyka a literatury je k dispozici omezený fond pomůcek a materiálů, vyučující čerpají i z vlastních zdrojů.

Při tělesné výchově se žáci aktivně zapojovali do připravených činností, většinou organizovaných soutěživou formou s prvky fair play. Zařazené vyrovnávací cvičení napomáhalo ke korekci jednostranného zatížení pohybového aparátu či jeho zdravotního oslabení. Správné provedení pohybu učitelé převážně sami demonstrovali, upozorňovali na možné chyby. Žáky postupně vedou k samostatnému zvládnutí bezprostřední přípravy na sportovní výkon, učí je i způsobům optimálního zakončení náročné tělesné aktivity.

Součástí výchovně vzdělávacího procesu nebylo jen osvojování učiva, ale také formování postojů žáků. Ve vyučování byly rozvíjeny především kompetence kučení a komunikativní, méně pak k řešení problémů. Žáci se přiměřeně svému věku orientovali v současném dění, dokázali představit svoji vytvořenou prezentaci, vysvětlit a obhájit ji při diskuzi se spolužáky. Čtenářskou a sociální gramotnost žáků rozvíjí mimo výuku například spolupráce s dětským oddělením nemocnice v Chrudimi (kulturní vystoupení, předčítání) nebo tvorba školního časopisu Pavučina, který se stal vítězem v krajské soutěži „Školní časopis roku“. Kontakty s denním stacionářem Jitřenka podněcují u žáků smysl pro sociální soudržnost, přímo v realitě života je učí toleranci, úctě a vzájemné pomoci. Důraz je kladen také na cizojazyčnou gramotnost, vedle povinné výuky druhého cizího jazyka (výběr z německého, francouzského a ruského jazyka) jsou pro žáky pořádány výjezdy do zahraničí, pravidelně se konají výměnné návštěvy s partnerskou školou v nizozemském městě Ede. Škola se věnuje i rozvoji ekologického myšlení, vzděláváním vhodně prolínaly prvky environmentální výchovy.

V průběhu vyučování byli žáci hodnoceni slovně i známkou, občas je motivovala pochvala. Sebehodnocení bylo zaznamenáno výjimečně, obdobně i vzájemné hodnocení spolužáky. S výsledky vzdělávání jsou zákonní zástupci seznamováni průběžně prostřednictvím žákovských knížek, elektronického informačního systému „Bakaláři“, dále v rámci třídních schůzek a při individuálních návštěvách školy.

Škola ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními identifikuje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a přijímá opatření k zabezpečení jejich vzdělávání. K těm patří zpracování individuálních vzdělávacích plánů, slovní hodnocení pro některé žáky, na 1. stupni je plošně zajištěna individuální reedukační činnost. Přímou ve výuce diferencované nároky na žáky nebyly zaznamenány. Dle ústního sdělení vyučující přiměřeně zohledňují rozsah prověřovaného učiva a klasifikaci. Žáci s diagnostikovanými vývojovými poruchami učení tvoří v některých třídních kolektivech velmi početné skupiny (např. ve IV. B jich je 13). Dochází tak k překročení nejvyššího možného počtu zařazených

žáků se SVP do běžné třídy základní školy (porušení § 10 odst. 4 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných). V případě žáků s výchovnými problémy či s rizikem školní neúspěšnosti řeší vyučující situaci jednotlivě, ve spolupráci s rodiči, formou individuálních konzultací apod. Z rozboru celkového prospěchu žáků vyplývá dlouhodobě nízký podíl neprospívajících (cca 1 %).

Kvalitu vzdělávání škola ověřuje prostřednictvím externích testů, nejčastěji v 9. ročníku. Dosažené výsledky v loňském školním roce byly v českém jazyce a anglickém lepší než u 70 % zúčastněných škol. V německém jazyce byly interpretovány jako špičkové, škola patřila mezi 10 % nejúspěšnějších v testování. Pedagogové zjišťují výsledky vzdělávání žáků vlastními evaluačními nástroji (ústní zkoušení, kontrolní práce). Zpětnou vazbou je také zapojení žáků do různých soutěží. K největším úspěchům se řadí vítězství v krajské olympiádě mládeže Pardubického kraje, 1. místo v republikovém finále přespolního běhu a řada dalších vynikajících výsledků, o kterých svědčí množství pohárů, medailí a dalších ocenění vystavených v interiéru školy.

Prevence sociálně patologických jevů prolíná každodenní výukou i jednorázovými aktivitami školy, které podporují zdravý životní styl a všestranný rozvoj žáků. Vzdělávací proces průběžně doplňují od nejnižších ročníků další pohybové aktivity (např. plavání, lyžování, bruslení, cyklistika). Především žáci 1. stupně mají možnost se realizovat v rámci pestré škály zájmových útvarů. Nedostatkem však je, že většina těchto kroužků je situována do brzkých ranních hodin nebo navazuje přímo na vyučování, čímž je potlačen jejich hlavní smysl – náplň volného času. Prevenci úrazů je věnována pozornost zvláště v rovině seznamování žáků s pravidly bezpečnosti a se zásadami ochrany zdraví.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Školní vzdělávací program je zpracován dle požadavků Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Škola na základě komparativní analýzy České školní inspekce vzdělávací program doplnila, dokument je průběžně aktualizován. Pro třídy a skupiny s profilací je diferencován v učebním plánu, žáci s rozšířenou výukou tělesné výchovy mají jako volitelný předmět zařazenou sportovní přípravu. Učební osnovy jednotlivých povinných předmětů jsou pro běžné i sportovní třídy totožné. Školní vzdělávací program školní družiny je třeba upravit, není v obsahové shodě s příslušným ustanovením školského zákona (porušení § 5 odst. 2 školského zákona). Některé části jsou příliš stručné, nevypovídající (např. materiální podmínky) nebo úplně chybí (např. podmínky přijímání k docházce a jejího ukončování), jiné jsou naopak zbytečné (např. pracovní náplň vychovatelky).

Vzdělávací obsah tělesné výchovy a sportovní přípravy stanovený v ŠVP nebyl vždy průkazně zaznamenán v dokumentaci. Některé pohybové aktivity byly často upřednostněny (sportovní hry), některé nebyly uvedeny vůbec či v minimální míře. Ze sdělení vyučujících tělesné výchovy vyplynulo, že dané učivo občas zařazují, ale do zápisů v třídní knize neuvádějí. Výuku sportovní přípravy v jednotlivých třídách realizují zejména na základě „Programu sportovní přípravy v cyklu“ připravovaného vedoucím trenérem. Deklarovaná všestranná nabídka pohybových činností daná školním vzdělávacím programem není plně dodržena (porušení § 164 odst. 1 písm. b) školského zákona).

Ředitel školy působí ve funkci desátým rokem. Nastavená organizační struktura je účelná, delegování pravomocí a úkolů na ostatní pedagogické pracovníky je systematické, promyšlené. Koncepční záměry stanovují reálné cíle, korespondující s potřebami školy. Vedení školy je průběžně vyhodnocuje. V některých vnitřních dokumentech i dalších písemnostech (školní řád, vnitřní řád, třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy apod.) byly zjištěny nedostatky, které byly zčásti odstraněny v průběhu inspekční činnosti. S pedagogickou radou a s radou sportovních tříd ředitel školy projednává zásadní záležitosti a aktuální otázky týkající vzdělávání.

Personální obsazení umožňuje plnit cíle školního vzdělávacího programu, přestože jsou některé předměty vyučovány bez odpovídající předmětové odbornosti. Ředitel školy podporuje profesní růst učitelů, do akcí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se však zapojuje jen část vyučujících. Pozitivem je, že v oblastech ŠVP a ICT již pracují kvalifikovaní specialisté. Učitelé, zaštiťující oblasti prevence sociálně patologických jevů a environmentální výchovy, příslušný specializační obor právě studují. Výchovná poradkyně je pro svoji funkci odborně kvalifikovaná, vedle zabezpečování péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťuje kariérové poradenství.

Areál školy tvoří několik vzájemně propojených budov a jedna samostatně stojící, ve které jsou umístěny tři třídy 1. stupně, zázemí pro činnost školní družiny a školní jídelna. Škola řeší nedostatek prostor, kromě 22 kmenových tříd má jen minimum odborných učeben. Školní nábytek odpovídá tělesné výšce žáků, převážně je výškově stavitelný. Pro výuku jsou k dispozici čtyři interaktivní tabule. Jedna ze dvou pracoven informatiky disponuje novým vybavením včetně 17 počítačů. Široké využití nabízí tzv. projekční místnost. Vzdělávání žáků v oblasti Člověk a svět práce škola realizuje ve školní dílně a cvičné kuchyni.

Výuka tělesné výchovy a sportovní přípravy žáků probíhá ve dvou tělocvičnách a na běžecké dráze s umělým pokrytím. Povrch je značně opotřebený, poničený a na mnoha místech je nerovnostmi ohrožen bezpečný pohyb nejen momentálně sportujících žáků. Zdivo přilehlých stěn tzv. japexového tunelu je poškozené. Některé opravy pro zajištění bezpečnosti žáků škola realizovala po upozornění v průběhu inspekční činnosti. V nářadovnách a tělocvičnách bylo v době inspekční činnosti ponecháno nářadí (lavičky, žíněnky, můstky, lana), které bylo odbornou technickou kontrolou označeno jako provozu neschopné nebo poškozené, s nutností výměny (porušení § 29 odst. 2 školského zákona). Areál školy je doplněn víceúčelovým sportovním hřištěm. Pro různé sportovní činnosti škola disponuje dostatkem nářadí a náčiní.

Při své činnosti škola úzce spolupracuje s atletickým a fotbalovým oddílem AFK Chrudim. Přínosná a funkční je součinnost se zákonnými zástupci prostřednictvím Sdružení rodičů a přátel dětí školy, které mj. finančně přispívá žákům na různé akce. Školská rada plní povinnosti vyplývající z právních předpisů. Dalšími partnery, kteří se spolupodílejí na organizování akcí školy a obohacování vzdělávací nabídky, jsou úřad práce, dům dětí a mládeže, městská policie apod. Velmi dobré vztahy jsou udržovány s blízkými mateřskými školami.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Předností školy je profilace, která oslovuje množství zájemců z Chrudimi i okolí.

Při přijímání k základnímu vzdělávání ředitel školy dodržuje zákonná ustanovení. K pochybení dochází překračováním počtu zařazených žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do jednotlivých tříd. Školní preventivní strategie umožňuje předcházet sociálně patologickým jevům.

Personální obsazení školy má z pohledu odborné kvalifikovanosti velmi dobrou úroveň. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je ředitelem školy podporováno. Přínosem je dostupnost specialistů – koordinátorů.

Pro výuku má škola prostorové podmínky, jež umožňují naplňování školního vzdělávacího programu. Zabezpečení prostředky ICT je na velmi dobré úrovni a je přiměřeně využíváno. Materiální vybavení pro vyučování některých předmětů je doplňováno pomaleji, než je tomu například u tělocvičného náčiní. Nedostatkem z hlediska bezpečnosti bylo ponechání vyřazeného nářadí v nářadovnách a tělocvičnách.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání je zpracován v souladu se zásadami Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Školní vzdělávací program školní družiny je nutné upravit a doplnit. Vzdělávací nabídka včetně doplňkových aktivit podporuje rozvoj osobností žáků. Ve vyučování byly naplňovány především kompetence k učení a komunikativní, důraz je kladen i na utváření sociálních dovedností. Velmi dobrá úroveň vzdělávání ve škole je zřetelná z výsledků externího testování i úspěchů na poli sportovním.

Vzdělávání žáků sportovních tříd a třídy IX. A nebylo organizováno dle příslušných ustanovení platných právních předpisů. V případě předmětů tělesná výchova a sportovní příprava nebyla výuka vedena dle ŠVP.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků

- **v oblasti organizace výuky** (§ 1 odst. 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů)
- **v oblasti poskytování vzdělávání v souladu se ŠVP** (§ 164 odst. 1 písm. b) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů)
- **v oblasti zařazování žáků se SVP do jednotlivých tříd** (§ 10 odst. 4 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů)
- **v oblasti zpracování školního vzdělávacího programu školní družiny** (§ 5 odst. 2 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů)
- **v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při vzdělávání** (§ 29 odst. 2 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů).

Oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v sídle Pardubického inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 7. března 2012

(razítko)

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Olga Příhodová, školní inspektorka

Mgr. Olga Příhodová v. r.

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka

Mgr. Eva Škodová v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Chrudimi 19. března 2012

(razítko)

Mgr. Jindřich Vyhnánek, ředitel školy

Mgr. Jindřich Vyhnánek v. r.

Připomínky ředitele školy

-

Připomínky nebyly podány.